

Godišnji izvještaj udruge FACTUM za 2020. godinu

1. TKO SMO – OSNOVNE INFORMACIJE O UDRUZI FACTUM

Udruga Factum je osnovana u cilju promicanja filmske kulture i audio-vizualne umjetnosti a naročito u području dokumentarnog filma. U dvadeset godina postojanja Factum je realizirao osamdesetak dokumentaraca koji su prikazani na više od dvjesto festivala i koji su osvojili niz međunarodnih nagrada. Factumovi filmovi osvojili su dvije nagrade Vladimir Nazor za filmsku umjetnost, dva Grand Prix-a na Danima hrvatskog filma, četiri nagrade za najbolju produkciju i niz nagrada za pojedine umjetničke doprinose. Factum je organizator međunarodnog festivala dokumentarnog filma ZagrebDox i programa usavršavanja ZagrebDox Pro.

Dokumentarni projekt Factum pokrenuo je 1997. Nenad Puhovski u okviru Centra za dramsku umjetnost, pri tadašnjem (Soroševom) Institutu Otvoreno društvo. Stvoren je sa zadaćom da podupire nezavisnu dokumentarističku produkciju koja u to vrijeme, s obzirom na političke i društvene prilike, nije postojala.

Factumovi se filmovi tematski mogu svrstati u nekoliko grupa: filmovi koji su govorili o najnovijoj hrvatskoj povijesti, filmovi koji su izazivali prijepore, oštre kritike i javna sučeljavanja, filmovi koji su tematizirali priče kojima se nitko drugi u to vrijeme nije želio baviti – filmovi, dakle, koji su predstavljali značajan tematski iskorak, ne samo u Hrvatskoj, već i u čitavoj regiji. To su, među ostalim, *Oluja nad Krajinom*, *Lora - Svjedočanstva*, *Paviljon 22*, *Nemam ti šta reć' lijepo*, *Tri* i *Blokada*.

Factum je domaći pionir na polju autobiografskog dokumentarca. Omogućio je da se hrvatski dokumentarac uključi u svjetski trend intimnog i osobnog preispitivanja svijeta u kojem živimo, i to kroz filmove koji govore o samom autoru. To su filmovi poput *Graham i ja*, *Dečko kojem se žurilo*, *Sve o Evi*, *Klasa optimist*, *Ratni Reporter* i *Iza Ogladala*.

Napokon, Factum je razvio i treću produkcijsku *liniju* – dokumentarce o ljudima s margine. Bez obzira što je interes za takve teme uvijek postojao u hrvatskoj dokumentarističkoj tradiciji, činjenica je da su Factumovi autori o njima

progovorili u trenutku homogeniziranja društva i guranja svih vrsta manjina na potpunu marginu. Tu su, osim prije spomenutih filmova, *Pešćenopolis*, *Čuvar tegljača*, *Sve 5*, *Vajt*, *TDZ - za uspomenu i dugo sjećanje*, *Zajedno*, *Čedo* i mnogi drugi.

U posljednje vrijeme, Factum se aktivno uključuje u sustav evropskih filmskih koprodukcija pa su tako (kao manjinske koprodukcije) nastali filmovi *Ljubavna Odiseja* i *Snovi se vraćaju kući*, *iOtok* i *Najljepša zemlja na svijetu*.

Djelatnosti Factuma su:

- suradnja sa srodnim domaćim i inozemnim udruženjima i organizacijama i sudjelovanje u zajedničkim projektima,
- organizacija umjetničkih radionica i seminara u sferi filmske kulture i audiovizualnih umjetnosti,
- proizvodnja filmova,
- izdavanje knjiga, časopisa i DVD-a,
- organiziranje i realizacija manifestacija i projekata čiji je nositelj Udruga,
- jačanje suradnje sa srodnim organizacijama u Hrvatskoj i izvan nje,
- informiranje javnosti o djelatnostima Udruge

1.1 STRUKTURA UDRUGE FACTUM

Rad udruge Factum osmišljavaju, vode, koordiniraju i provode ravnatelj, zamjenice ravnatelja, tajnica udruge, zaposlenici udruge, članovi i vanjski suradnici. Ravnatelj udruge od 1.9. 2007. godine je Nenad Puhovski. Neda Frank i Lucija Parać su zamjenice ravnatelja, Lada Bonacci je tajnica udruge. U udruzi je stalno zaposleno petero članova.

2. SAŽETAK RADA UDRUGE FACTUM U 2020. GODINI:

Factum je u 2020. godini uspješno proveo svoje planove i programe. U različitim fazama razvoja, produkcije i postprodukcije trenutno se nalazi sedam dokumentarnih filmova: "Naći ću te", redateljice i scenaristice Justine Matov, "Underground top lista" autorice Lidije Špegar, "Dubica" autorice i redateljice Marine Aničić Spremo, "Naša djeca" autora i redatelja Silvestra Kolbasa, "Kuća na Kraljevcu 35" autora i redatelja Pere Kvesića, "Književna groupie" autora i redatelja Nikice Marovića, "Put do sutona" (stari naziv: "Cargo, Lost & Found") autorice i redateljice Biljane Tutorov, kao i jedan dokumentarni serijal, "Đavolji advokati" autora i redatelja Nenada Puhovskog.

Godine 2020., unatoč pandemijskim okolnostima, održano je 16., posebno izdanje međunarodnog festivala dokumentarnog filma ZagrebDox te program ZagrebDox Pro.

Nakon potresa u ožujku 2020, udruga je, zbog onesposobljenosti zgrade na adresi Nova ves 18, bila prisiljena preseliti ured. Novi ured nalazi se na adresi Draškovićeve 57.

2.1 ORGANIZACIJSKI RAZVOJ FACTUMA

Tim udruge Factum kontinuirano radi na stručnom usavršavanju, predstavljanju svojih projekata i umrežavanju s kolegama iz svijeta dokumentarnog filma. Također naš tim odlazi na lokacije snimanja naših dokumentarnih filmova kako producent i izvršna producentica imali potpuni nadzor nad snimanjima te time bili upoznati s problemima, ako dođe do njih, kako bi se isti mogli što prije ukloniti.

Nenad Puhovski, ravnatelj udruge, posjetio Trieste Film Festival, na kojem se prikazao film "Tusta", a radi promocije istog filma posjetio je i Ljubljano, gdje se film prikazao u Kinoteci.

Neda Frank, izvršna producentica udruge Factum kontinuirano je odlazila na lokacije snimanja Factumovih filmova kojima je Factum producent ili koproducent kako bi otklanjala probleme ukoliko ih je bilo te bila ispomoć autorima i tehničkoj ekipi.

3. PROIZVODNJA AUTORSKOG DOKUMENTARNOG FILMA

Factum proizvodi autorske dokumentarne filmove od svog osnutka 2007. godine (ista djelatnost provodila se i ranije u okviru Centra za dramsku umjetnost). Trenutno u različitim fazama razvoja, produkcije i postprodukcije radimo na sedam dokumentarnih filmova i jednom TV serijalu.

3.1 Projekti u različitim fazama razvoja, produkcije i postprodukcije:

- Dokumentarni film "Naći ću te", redateljice i scenaristice Justine Matov
- Dokumentarni film "Underground top lista" autorice Lidije Špegar
- Dokumentarni serijal "Đavolji advokati" autora i redatelja Nenada Puhovskog
- Dokumentarni film "Dubica" autorice i redateljice Marine Aničić Spremo
- Dokumentarni film "Naša djeca" autora i redatelja Silvestra Kolbasa
- Dokumentarni film "Kuća na Kraljevcu 35" autora i redatelja Pere Kvesića
- Dokumentarni film "Književna groupie" autora i redatelja Nikice Marovića.

- "Put do sutona" (stari naziv: "Cargo, Lost & Found") autorice i redateljice Biljane Tutorov

Dokumentarni film "Naći ću te", redateljice i scenaristice Justine Matov

Film je završio fazu razvoja i u 2020. krenuo u produkciju.

Mlada filmašica vraća se kući i započinje potragu za svojim ocem kojeg je poznavala samo dva mjeseca i o kojem nitko nikada nije pričao. Autorica kaže: "Moj otac je bio Rastko Milošev (Ras), poznati gitarist u bivšoj Jugoslaviji. Upoznala sam ga kada sam imala 18 godina i poznavala sam ga svega dva mjeseca. Zatim je otišao i opet postao duh. Moja obitelj nikada nije pričala o njemu. Niti prije nego što sam ga upoznala, niti nakon, a Ras i ja smo rijetko komunicirali nakon što smo se upoznali. Ostala sam prepuna neodgovorenih pitanja i emocija i pobjegla 2.000 km dalje od svega, u Belgiju. Nekoliko godina kasnije, 2014. godine, Ras je umro.

Ovo je priča o hrabrosti, suočavanju i potrazi za mojim ocem. Vrijeme je da se suočim s pričama, ljudima i emocijama, otvarajući stare rane u nadi da ću zaliječiti ožiljke i pronaći odgovore. Zašto je čekao toliko dugo da me upozna? Hoće li mi suočavanje s obitelji pomoći da pronađem ono što tražim? Zašto nitko nije razgovarao o njemu? Je li moguće da je nanio toliko boli da su ga svi pokušali izbrisati i zaboravili na dijete prepuno pitanja? Nadam se da ću otkriti što je oblikovalo njegov život i usput saznati ponešto o sebi."

Dokumentarni film "Underground top lista"

Film je završio fazu razvoja i u 2020. krenuo u produkciju.

Film govori o glazbi u vrlo specifičnom kontekstu, glazbi na sprovodima, gdje dominira žalost, koja svoj vrhunac doseže kad se rastajemo od pokojnika.

Glazba definitivno igra važnu ulogu u jačanju tuge i gotovo je nemoguće zamisliti da se rastajemo od bližnjih bez nje. Prateći različite glazbenike i ožalošćene diljem Hrvatske, film prikazuje raznolikost pogrebnih praksi s naglaskom na glazbu kao dominantni element, poput glavnog lika koji priča svoju priču. Ožalošćena obitelj igra važnu ulogu u stvaranju pogrebnog glazbenog repertoara. Zanimljivo je i kako to utječe na same glazbenike. Trendovi u glazbenim žanrovima uvijek su se mijenjali, kao i top liste. 'Pogrebna glazba', kao specifični glazbeni žanr, upravo to odražava. Ovaj film služi kao svojevrsno psihološko istraživanje glazbe u službi tuge.

Dokumentarni serijal "Đavolji advokati" autora i redatelja Nenada Puhovskog

Nastavlja se razvoj projekta serijskih televizijskih djela.

Dokumentarni film "Dubica" autorice i redateljice Marine Aničić Spremo

Film je u produkciji.

Dubica je dokumentarni film o Hrvatskoj Dubici, selu na rijeci Uni, na granici s Bosnom i Hercegovinom. To mjesto nikada se nije oporavilo od ratnih razaranja devedesetih. Praktički izumire prepušteno samo sebi i sve manjem broju preostalih stanovnika. Kroz intervju s nekolicinom intrigantnih protagonista dobivamo opću sliku o razlozima propasti hrvatskog sela i poljoprivrede. Uzrok definitivno nije samo rat koji je završio prije više od dvadeset godina. Dok promatramo prizore s prekrasne rijeke Une, koja se devastira zbog sumnjivih političkih odluka, postavlja se pitanje: ima li ipak budućnosti za ovo i mnoga druga slična mjesta u Hrvatskoj?

Dokumentarni film "Naša djeca" autora i redatelja Silvestra Kolbasa

Film je u produkciji.

Silvestar je već neko vrijeme najstariji Kolbas u svojoj obitelji. Roditelji su mu umrli, otac pred rat, majka prije nekoliko godina. Pedeset osam mu je godina, koliko je imao i njegov otac kad je umro. Imao je i malo mlađeg brata, koji je umro od posljedica rata. Drugi je puta oženjen. Ima troje djece. Jakova iz prvog braka, koji sad ima 28 godina. Evu, iz drugog braka, rođenu postupkom umjetne oplodnje, koja sad ima 12 godina. Antu, usvojenog iz dječjeg doma u dobi od 8 godina, sad mu je 13.

Neka od pitanja koja redatelj postavlja u ovom filmu su: Kako djeca utječu na osjećaje i stavove te međusobni odnos njega i supruge? Kako on utječe - ili je dosad utjecao na koje dijete? Kakav odnos ima s kojim djetetom i daje li im svima jednako ljubavi? Mijenjaju li ga djeca? Čini li to svako od njih na drukčiji način? Kako djeca vide njega i suprugu, a kako vide njihov odnos prema sebi?

Dokumentarni film “Kuća na Kraljevcu 35” autora i redatelja Pere Kvesića

Film je trenutno u postprodukciji.

Zagrebačka kuća na Kraljevcu broj 35 u posljednjih gotovo pola stoljeća pružala je sklonište brojnim raznolikim ljudima. U nekom razdoblju života svima je bila dom. U sljedećim razdobljima stanovnici su se našli raštrkani širom svijeta: od Južne Amerike do Kanade, od New Yorka do Haga, u Beogradu, Sarajevu i Ljubljani.

Velik broj stanovnika kuće bio je istaknut na raznim poljima umjetničkog stvaralaštva i društvenih djelatnosti. U manje od pola stoljeća u njoj su stvorene vrhunske knjige, filmski scenariji, fotografije, ilustracije, stripovi, glazba, filmovi... Ljudi iz nje radili su kazališne predstave i ostvarivali uloge u kazalištu, filmu i na televiziji. Živjeli su ovdje i novinari i političari.

Oko ljudi koji su živjeli u kući okupljali su se i drugi slični, redovno dolazili u nju, provodili vrijeme, razgovarali i dogovarali se oko projekata koje su kanili

poduzeti, pa je kuća bila izvorište mnogih ostvarenja koja su odjeknula širom zemlje, pa čak i u svijetu.

Poznato je da su bogatstva svijeta nejednako raspoređena. Slična neravnomjernost, izgleda, postoji i među kućama. U jednim se događa malo što, a u drugima život kao da vrije. Ovo je priča o jednoj koja je uvijek živjela "punim plućima".

Dokumentarni film "Književna groupie" autora i redatelja Nikice Marovića.

Film je u produkciji.

Film priča o hrvatskom književniku, novinaru i kolumnistu Željku Špoljaru i njegovom sve poznatijem alter-egu Pavlu Svircu koji, pak, piše pod pseudonimom – „Književna groupie“.

Špoljar je dosad objavio "Teškoće pri gutanju", "Moj brat Felix Krull", te "Welcome to Croatia" u koautorstvu s Kristijanom Vujičićem za koga je 2006. godine dobio nagradu Kiklop. S romanom "Gumeni galeb" pobijedio je na natječaju Matice hrvatske Osijek za najbolji neobjavljeni prozni tekst u 2007. godini. 2014. objavljuje roman „Štakorbar“ za koji dobiva Književnu nagradu Drago Gervais, dok 2020 izdaje svoj posljednji roman – „Petokoronaš“.

S druge strane, Pavle Svirac je izdao knjige: „Književna Groupie“, „Strovaljivanje“ i "Kako biti hipster"

Svirac je, također, već nekoliko godina kolumnist „Nacionala“, proslavio se serijom zapisa "Šta se čita na jarunskoj nudističkoj plaži" i "Dnevnik interlibdžije“, dok njegova Facebook stranica Književna Groupie trenutno ima preko 13.000 pratitelja. Film prati Željkov odnos prema Svircu kao ličnosti, njegov odnos s bivšom suprugom Majom Hrgović (koja je do nedavno radila kao glasnogovornica ministarstva kulture, a od tada kao taksistica u Splitu) kao i odnose prema kćerci Nori, obitelji, društvu, kulturi, izdavačkim kućama i glavnom uredniku Nacionala.

Kroz sve to, Špoljar/Svirac ne samo da progovara o našim društvenim dilemama, problemima i sukobima, već i o sebi kao jednoj od zanimljivijih pojava suvremene hrvatske kulturne scene, jednom od njenih, povijesno ne tako rijetkih, „neprilagođenih“ protagonista.

"Put do sutona" (stari naziv: "Cargo, Lost & Found") autorice i redateljice Biljane Tutorov

Film je trenutno u fazi postprodukcije i očekivani završetak filma je ljeto 2020.godine. Film je u produkciji "Wake Up Films" iz Srbije. Factum je manjinski koproducent zajedno sa "Saragara" produkcijom iz Slovenije.

U filmu autorica traga za autentičnim vizualnim rukopisom koji korespondira s poetskim jezikom Darka Rundeka, jednog od najvećih suvremenih pjesnika i muzičara Hrvatske i bivše Jugoslavije, koji više od dva desetljeća živi u Parizu, gdje je okupio internacionalni Cargo orkestar. U ovom filmu vidimo Rundeka drugačije nego što smo navikli u medijima. Uglavnom u Parizu: na probama i snimanju albuma u hangaru u južnom predgrađu na Seni, ponekad kod kuće; u Zagrebu - u haustoru u kojem je odrastao, na obali Save, u Zagorju gdje tražimo kuću u kojoj je rođen, u Konjščini gdje je provodio vikende i ljeta. Intimistički portret stvaraoca suprotstavlja se čovjeku kojeg kasnije gledamo na koncertima, s novinarima i pred publikom, izvan komforne pariške anonimnosti.

Upoznajemo i ostale članove Cargo Orkestra, umjetnicu i performericu Isabel Catalu, koja je rođena kao Švicarac Blaise, redateljicu Biljanu Tutorov koja u Orkestru sudjeluje kao istraživačica odnosa slike i zvuka, bubnjara i producenta Djanija Pervana, rođenog Sarajliju koji je iz grada pobjegao pred sam kraj opsade, harmonikaša Ducu Vranića, koji nastupa od svoje trinaeste godine. Također tu su trombonist portugalskih korijena Emanuel Manu Feraz, basist, kontrabasist i ronilac Bruno Arnal te legendarni zagrebački trubač Igor Pavlica. U filmu je zabilježen i ponovni susret Darka Rundeka s radiofoničarom i nekad bliskim suradnikom Vedranom Peternelom.

--

4. DISTRIBUCIJA I PLASMAN FACTUM-OVIH DOKUMENTARNIH FILMOVA

U 2020. godini Factum-ovi filmovi prikazivani su diljem Hrvatske i Europe. Dokumentarni film "Glasnije od oružja" u režiji Miroslava Sikavice emitirao se u programu Al Jazeera Balkans. Dokumentarni film "Tusta" prikazan je na Trieste Film Festivalu, na Grossman Festival, Open Air Cinema City Hall u Ljutomeru u Sloveniji, gdje je osvojio posebno priznanje, na DORF-u u Vinkovcima, gdje je nagrađen kao najbolji film u regionalnoj konkurenciji.

Factum Online

Brze i konstantne promjene u distribucijskom okruženju zahtijevaju nove načine pristupanja širokom spektru publike. Usprkos tradicionalnoj distribucijskoj praksi koja podrazumijeva distribuciju filmova na festivalima i u kinima, sve više produkcija provodi online distribucije ili hibridne distribucije koje obuhvaćaju i tradicionalnu i online distribuciju kako bi film dosegnuo što veću prepoznatljivost i gledanost. „Factum Online“ je projekt koji želi online distribucijom filmova doprijeti direktno do novih publika distribuirajući sadržaj online, dostupan u cijeloj državi, ali i u svijetu. Isto tako želi i staru i novu publiku zadržati, stimulirati, educirati i stvoriti naviku konzumiranja i promišljanja dokumentarnog filma. Projekt factum Online, koji smo započeli provoditi u 2018. godini potpomognuti financiranjem od strane Kulture Nove, nastavili smo i u 2020., proširivanjem sadržaja online videoteke.

5. ŠESNAESTI FESTIVAL ZAGREBDOX 2020.

PROGRAM FESTIVALA I OSTVARENI REZULTATI:

Posebno izdanje ZagrebDoxa – međunarodnog festivala dokumentarnog filma održano je od 4. do 11. listopada 2020. u kinu SC te Teatru &TD u Studentskom centru u Zagrebu.

Tijekom osam festivalskih dana publika je imala priliku vidjeti 58 dokumentarnih ostvarenja iz 36 zemalja svijeta u 5 programskih cjelina. U utrci za glavnu nagradu – Veliki pečat ukupno se natjecalo 30 filmova - 16 u međunarodnoj i 14 u regionalnoj konkurenciji. I ove je godine u službenim programima ZagrebDoxa bilo je nekoliko filmova koji su bili u užem izboru za nominacije za nagradu Oscar ili nagrađivani i prikazivani na najznačajnijim svjetskim festivalima kao što su Berlin, Sundance, Cannes i IDFA.

Osim Velikih pečata, Mali pečat dodjeljuje se autoru/ici do 35 godina starosti, a nagrada Movies that Matter filmu koji na najbolji način promiče ljudska prava. Nagradu za najbolji film po izboru publike, dvanaestu je godinu zaredom dodijelio generalni sponzor HT – Hrvatski Telekom. Dodijeljena je i Nagrada Mojoj generaciji koju dodjeljuje direktor festivala Nenad Puhovski autorima koji su značajno doprinijeli dokumentarizmu, a treći je put dodijeljena i nagrada FIPRESCI – nagrada koju dodjeljuje Međunarodna federacija filmskih kritičara.

Uz filmove u konkurenciji, filmski program upotpunio je i program Best of Rest, u kojem je prikazano 17 filmova relevantnih za dokumentarnu godinu 2019/2020. Što se novih programa za ovo posebno izdanje ZagrebDoxa, programsku cjelinu zaokružili Online retrospektiva Lucy Walker te autorska večer Gorana Devića.

Nagrađeni filmovi 16. ZagrebDox-a

VELIKI PEČAT za najbolji film iz međunarodne konkurencije

PJENA

r. Ilya Povolotsky, Rusija, Katar

POSEBNO PRIZNANJE – Međunarodni program

UZORNO VLADANJE

r. Audrius Mickevičius, Nerijus Milerius, Litva, Bugarska, Slovenija, Italija

VELIKI PEČAT za najbolji film iz regionalne konkurencije

ACASA, MY HOME

r. Radu Ciorniciuc, Rumunjska, Finska, Njemačka

POSEBNA PRIZNANJA – Regionalni program

JEDNA OD NAS

r. Đuro Gavran, Hrvatska

MALI PEČAT za najbolji film mladog autora/ice do 35 godina

ACASA, MY HOME

r. Radu Ciorniciuc, Rumunjska, Finska, Njemačka

POSEBNA PRIZNANJA – Autoru/ici do 35 godina

PJENA

r. Ilya Povolotsky, Rusija, Katar

MOVIES THAT MATTER nagrada za film koji na najbolji način promiče ljudska prava

ODVJETNICA

r. Rachel Leah Jones, Izrael, Kanada, Švicarska

POSEBNA PRIZNANJA – filmovima koji na najbolji način promiču ljudska prava

EUFORIJA POSTOJANJA

r. Réka Szabó, Mađarska

SJENE BEZ SUNCA

r. Mehrdad Oskouei, Iran, Norveška

NAGRADA FIPRESCI

ACASA, MY HOME

r. Radu Ciorniciuc, Rumunjska, Finska, Njemačka

NAGRADA MOJOJ GENERACIJI Dodjeljuje osnivač i direktor ZagrebDoxa

Nenad Puhovski filmu autora svoje generacije

CITIZEN K

r. Alex Gibney, Velika Britanija, SAD

HT NAGRADA PUBLIKE

NUN OF YOUR BUSINESS

r. Ivana Marinić Kragić, Hrvatska, Srbija

5. ZAGREBDOX PRO 2020.

O PROGRAMU ZAGREBDOX PRO:

Međunarodni festival dokumentarnog filma ZagrebDox pokrenut je 2005. godine i prvi je festival u regiji namijenjen isključivo prikazivanju i promoviranju dokumentarnih filmova. Publika ZagrebDox-a narasla je od 6.000 ljudi u prvoj godini, na prosjek od 27.000 ljudi. Festivalska konkurencija podijeljena je na regionalnu i međunarodnu, a u nastojanju pružanja prilike regionalnim autorima da se predstave u okviru svojih produkcijskih mogućnosti, ali i kako bi se ukazalo na potrebu jačanja lokalne i regionalne produkcije i stvaranje okruženja u kojem takve podjele nisu potrebne. Imajući na umu slabije produkcijske mogućnosti u

hrvatskoj i regiji u odnosu na ostatak Europe, organizatori ZagrebDox-a su uz festival pokrenuli i edukativni program ZagrebDox Pro, kako bi pomogli osposobljavanju i umrežavanju hrvatskih i regionalnih redatelja i producenata dokumentarnih filmova i omogućili im bolji pristup europskim televizijama, fondovima i publici, kao i razmjenu znanja i iskustava sa europskim kolegama u vidu 6-dnevne intenzivne dokumentarističke radionice.

U šesnaest godina svog postojanja, ZagrebDox Pro doveo je u Zagreb i surađivao s renomiranim predavačima: *Tue Steen Müller, Cecilia Lidin, Leena Pasanen i Stefano Tealdi*, uz sudionike iz svih zemalja regije i gostovanje urednika s *BBC-a, YLE-a, Discovery Channela, Jan Vrijman Fonda, The Doc Heads Funda, IDFA Bertha Fund, Hrvatskog audiovizualnog centra, ZDF / Arte, ARD/MDR, ORF, RAI3, N1, AJBalkans, HBO Europe, Radio-televizije Slovenija, HRT-a, Nove TV, RTL-a Hrvatska, Federalne televizije BiH, B92, Radio-televizije Srbije, Radio-televizije Makedonije, distributeri Autlook Films, Taskovski Films, Deckert Distribution, Cat&Docs, Journeyman Pictures, Slingshot Films, Visible Film*, predstavnika renomiranih festivala *DOK Leipzig, Sheffield Doc/Fest, IDFA, Jihlava IDFF, Sundance* i mnogi drugi. Više od šezdeset filmova koji su u fazi razvoja sudjelovali u programu ZagrebDox Pro uspješno su realizirani. *Jennifer Fox, Marcel Łoziński, Paul Powels, Jon Alpert, Uldis Cekulis, Jay Rosenblatt, Victor Kossakovski, Hans Robert Eisenhauer, Jon Bang Carlsen, Kim Longinotto, Želimir Žilnik, John Appel, Nino Kirtadze, Erik Gandini, Jeremy Humphries, Merhdad Oskouei, Talal Derki, Anna Zamecka i Eva Mulvad* održali su majstorska predavanja, Desk Kreativne Europe – ured MEDIA različite radionice i prezentacije, održani su brojni okrugli stolovi i diskusije o temama važnim u dokumentarnom filmu. ZagrebDox Pro ostaje jedini program takve vrste u neposrednoj regiji, te za brojne hrvatske i regionalne redatelje i producente i njihovu publiku čini Zagreb jedinstvenim mjestom susreta, povezivanja i edukacije koji im otvaraju vrata europskog i svjetskog dokumentarnog tržišta.

ZAGREBDOX PRO 2020.

U 2020. godini, ZagrebDox Pro je bio prvi program usavršavanja za filmske profesionalce u Europi koji je adaptiran za online okruženje. Pronalazak adekvatne tehnologije, ovladavanje istom, prilagodba metodologije radionice i komunikacija s polaznicima, osmišljavanje online verzije pitching foruma, te cjelokupna organizacija novog modela izvedbe programa odrađena je u izuzetno kratkom roku. Od trenutka službene zabrane javnih okupljanja u Hrvatskoj do službenog početka programa koji je započeo na dan kada je bilo i planirano, prošlo je manje od tjedan dana. Online pitching forum je organiziran i održan u ponedjeljak 23.3., dan nakon zagrebačkog potresa. Događanja otvorena za javnost su održana u listopadu (online i na lokaciji), za vrijeme održavanja ZagrebDoxa u Studentskom centru.

POSTIGNUTI CILJEVI:

- umrežavanje redatelja i producenata dokumentarnih filmova iz Hrvatske s kolegama iz regije, Europske unije i svjetske dokumentarističke mreže
- promocija dokumentarnih filmova u razvoju i produkciji
- otvaranje mogućnosti sufinanciranja dokumentarnih projekata u razvoju
- stjecanje novih znanja i vještina: budžetiranje dokumentarnog filma prema europskim standardima, efikasna pismena i usmena prezentacija projekta, montiranje atraktivne video najave za film, primjena novih medija u dokumentaristici, prilike i izazovi međunarodnog financiranja dokumentarnog filma
- unapređivanje rada na dokumentarnom filmu putem analize pozitivnih primjera uspješnih dokumentarnih projekata iz regije i Europske unije

- suradnja s regionalnim fondovima i podrška regionalnim koprodukcijama

7. ZAKLJUČAK
